

Arkeologiske funn på Hjelmeset

I forbindelse med utvidelsen av sikkerhetssonen rundt Sandane lufthavn ble det i løpet av 2007/2008 gjennomført arkeologiske undersøkelser i området som berøres av utbyggingsplanene. Utgravningene ble utført i regi av Seksjon for ytre kulturminnevern ved Bergen Museum.

Spør etter en treskipet grindbygning fra overgangen førromersk jernalder/eldre romertid. Rekker med takbærende stolpehull (markert med hvite pappskiver) i senter og en tydelig vegggrøtt rundt.

Arkeologiske funn

I alt ble det gravd ut 8 lokaliteter med funn av kulturminner fra perioden bronsealder-middelalder. Undersøkelsene viste at området er svært rikt på funn etter forhistorisk aktivitet og det ble påvist spor etter hus fra gårdsbosetninger, dyrkningslag, en rekke ulike anleggsspor som kokegroper, ildsteder, ovner og en brønn. I tillegg var det et stort antall gjenstandsfunn i form av keramikk, kleberkar, ulike gjenstander av jern og bearbejdede tregjenstander.

En av tre emner til treboller som lå i brønnen. Emnene er trolig lagt til bløt i brønnen for å få ut spenningen i treet. Slik ble emnene enklere å bearbejde til en treboller.

Forhistoriske gårdsbosetninger

De foreløpige analyser av det arkeologiske materialet viser at den eldste gårdsbosetningen har vært lokalisert i det i dag skogskledde området

nord for dagens tun på Hjelmeset gbnr.54/3. Det ble her påvist spor i undergrunnen i form av stolpehull etter minst fire små treskipete bygninger fra perioden yngre bronsealder-førromersk jernalder (1200-0 f.kr.). I løpet av førromersk jernalder (500-0 f.kr.) flytter gårdsbosetningen til området hvor dagens gårdstun ligger. Her var det spor etter en bygning fra overgangen førromersk jernalder-eldre romertid (400 f.kr.-200 e.kr.), rester etter et hus med steinsatte vegger fra folkevandringstid (400-570 e.kr.), et område med minst tre overlappende husfaser fra perioden sen vikingtid-tidlig middelalder (900-1100 e.kr.) og steinsatte hustuffer fra middelalder (1100-1500 e.kr.).

Rolf L. Bade under utgraving av brønn fra vikingtid/tidlig middelalder. Brønnen er bygget opp med tømmer som opprinnelig har tilhørt en bygning.

Brønnfunn

I nærheten av middelaldertuftene ble det funnet en brønn som var 2 m dyp og oppbygd med tømmerstokker og store steinheller. Datering av en av trestokkene fra brønnen plasserer seg innenfor tidsrommet 980-1160 e.kr. og angir en alder for brønnen til overgangen sen vikingtid-tidlig middelalder. Trestokkene i brønnen er gammelt bygningstømmer fra hus som senere er gjenbrukt i konstruksjonen av brønnen. I brønnen var det svært gode bevaringsforhold for tre og det var funn av en rekke bearbejdede tregjenstander. Blant annet var det emner til treboller, dreide treboller og en håndrokk.

Les mer om utgravningene på Hjelmeset på Bergen Museums nettsider:

<http://bergenmuseum.uib.no/fagsider/kulturminnevern/2007.htm>

Foto og tekst: Thomas Bruen Olsen

Vi ynskjer alle ei

God Jul

og eit

Godt Nytt År!